

L a t w e e s c h u   N w i s e s .

Nr. 16. Zettortdeendâ 20tâ April 1844.

• Ne eezelt naudu fewim par Deewu.

(Statters Nr. 15.)

Nisflahws semmes-kehniinu tâ gauschi luhdse, ka schim waijadseja atkal winna ahdas tarbu tâ-patt baggatigi no sawa kalpa list pildiht, kâ pirmu reisi. „Tu nu effi, Armelefs fazzija, labbas deenas dohdams, diwireis no mannis tif dauds mantas dabbusis, ar ko es dauds labbahm un tufschahm familijahm buhtu warrejis palihdseht, un kas wairaf wehrti un zeenigi tahs mantas buhtu bijuschas ne kâ tu. Un mannim irr bail, mans dehs! ka schi tewim ne buhs ta pehdiga reise pee mannis atnahkt. Tu pehz tarwu prahthu gan dohmafi lainigis buht; bet tu redsefi, ka tewim woi ilgi jeb ihfi, atkal waijadsehs pee mannis nahkt schehlastibu un palihdsibu luhgtees. Pee tam paleef, kâ tewim pirmu reisi fazziju, un es tewim to ne wehlu, ka tas wehl notiktoshs. Mannim naw schehl pehz scheem pihschleem, ko es schè leeku israkt tewim no teem tif dauds doht, zil tewim waijadsetu, bet es arridsan stahwu appaksch waldischanas likkumeem, un ne drihktu zilweka gekkibu un lepnibu bes atbildeschanas wai-roht. Jaw par to mannim atbilde jadohd, ko tewim taggad ohtru reisi no mihlestibas un schehlastibas dewu, un tu tikka mannu atbildi warri saudeht, kad tu schahs mihlestibas un schehlastibas dahwanas pareisi tehreji, un es dohmaju, ka tu mans dehlin to arridsan darrifi. Baudi nu to, ko es tewim dewu; bet ne eefsch slinkuma un rohkas flehpi turroht, bet eefsch prahtigas un der-rigas darboschanahs, kas zilwekam tad labbak schirrahhs, kâ kad to nabbadsiba un tufschiba speesch. Nu ne effi wairs neprahtigos schkehrdetajs, rihjeis un plihtheeks, tu neween tâ tad sawu mantu, bet arridsan sawu spehku, wesselibu un katru preeku drihs pasaudesi, un pehz gallâ

behdas un sirdehstus fewim uskraufi wirsû. Dohd weenu dalku no tarwas mantas us augeem, bet ne us tahdeem, kur affaras un lahfti gult wirsû; bet us tahdeem, kur tas schehligais debbesu Tehws tewim septinkahrtigi warr atlihdsinahkt. „Palihdsi ar to nabbadsineem, bahrineem un at-raifnehm, eepreezini ar to behdigus un wezzus lautinus, atspirdsini flimmus un wahrgulus. Leez to labbi wehrâ, un dsihwo wessels!“ — Nisflahws wiffu apsohlija darriht, butschaja sawam mihlam wezzitim abbas rohkas, un tad steidsahs ar sawu nastu preezigs prohjam. Tatschu jo tah-taki winsch no sawa gudra labbdarritaja aisgahje, jo masak winsch tahs labbas mahzibas atgahdajahs, ar ko schis winnu bija pawaddijis. Tâ kâ nu nemehrojams bija winna preeks par to jaunna bailes, to ne pasaudeht, un ka tam ne waijadsetu treschu reisi eet luhgtees sawu ahdas tarbu pildiht. Winsch tadeht apnehmahs sawu mantu zeeti glabbahkt, un labbak pee tahs pa brihscham ko peelikt klahkt, ne kâ to us zittu kahdu wihfi masinahkt. Winsch masâ pilfasina apmettahs dsihwoht, un schè tahdu rettu dsihwi eefahze, kas winnu drihs kâ nahwi bahlu leela sikhstuma deht padarrija. Sawu pilnu ahdas tarbu winsch pagrabbâ appaksch sawa namna parafke, un swehredams swehti apnehmahs, ne kad no ta ko nemt, un winsch sawu apneinschanu arridsan turreja. Nu winsch no wiffa spehka strahdaja, un tâ schihsli un nabbadsigi dsihwoja, ka tam katrà neddekâ kahds maggumtinsch pahrafi atlikke. Tam zittur ne kur tahds leels preeks ne bija sawas azzis usmest, kâ ween us to weetu kur wianna manta aprakta stahweja, un tufschahs klus-fâs naktis pee tahs gulleht un to apluhkoht. Tahs warrenas leelas un stipras atflehgas, kas preeksch wianna durwim bija aisliktas, ko gan-

drihs ne kahds atflehgu-kallejs deesgan stipras ne warreja ustaisht, parabbija winna kaimineem, ka meisters Niklahws nemas nam tahds nabbags dedelneeks, ka wiana no badda nonihzis waigs un noplifhs uswalgs israhda, bet ikkats sinaja, ka winsch no neweena sarkana grascha labbpraht ne warreja schirtees, kaut tas ar to zittam dsihwibu buhtu warrejis glabht.

Winsch gabje katru swehtdcenu us basnizu, tur Deewu luhgtees, lai Deews winna mantu jo prohjam swehti. Bet winsch zittu neko basnizas uppuri ne mette eefschâ, ka sawas suppetu naglu galwas, kas tam kahdu reisi par sirdehsteem bija atlohbijuschees nohst. Kad tam atgaddijahs foh-ti stimmam buht, tad tas apnehinahs sawas ne-baltas deenas siltu suppi, ko winsch jaw dauds gaddeem ne bija baudijis, wahrht. Kaimini weenreis winna skursteni eeraudsijuschi kuhpam, ittini nobihjuschahs fakkrehje, dohmadami ug-guns-grehks pee winna effohs zehlees. Kahda wezza atraitne, kam arridsan tahda dsihwe lohti patikke eefsch winna lohti eemihlejahs, un pehz to, kad winsch no winnas tiffumeem labbi bija isklauschinajis, tas likkabs ar tahs, wisseem par leelu preeku salaulatees. Wissi, kas to dsirdeja fazzija: schee nejauki zilweki drihs pehz kohsahm, ka sirnekti, weens ohtru apehdih. Un dauds arridsan no tahs papreekschu fluddinaschanas ne trubke. Jo nu winni padarrija sawu dsihwi, kas papreekschu salda ne bija, ohtr' tik ruhktu. Nu meisteram Niklahwam wajjadseja maissi, ko winsch jaw arweenu hij eeraddis ar sahtu ehst un ar prahtu nogreest, wehl plahnaki nogreest, lai winna mihla gaspaschina, lai Babbina to par baddufahrhi ne dabbutu islemmoht. Arridsan gaspaschai tabbaka weeta, ko ta wesse-libas deht bija eeraddust schnaukt, wajjadseja ar finalki fagrufsteem prauteem buht ar meeru, ja ta ne gribbeja daschu grubdeenu un sitteenu no sawa wihra dabbuht; bihdamees no scheem wairaf sawu isdilluschu drehbju, ne ka sawu no badda nonihkuschu kaulu deht.

Schi nu bija ta ohtra laime, ko Niklahws zaur semmes-kehmina seltu bija atraddis. Katrs

algadhs wairaf nabbags par winnu, kas sawu deenas pelnu tehereja, un trubkumu un tufschibu zeete, bija sawa buhdina, pee saweem mihleem peederrigeem dauds preezigaks un meerigaks, ne ka schis negantais sikhstulis, kas ka spohks par naktim pee sawas apraktas mantas ar meesu un dwehfeli karrajahs un spohkojahs. Bet arridsan schis preeks un schi laime winnam lihds gallam ne passahweja. Kahda tuinschâ Nowembera nakti Niklahwa namma slegkawas eelaufahs, un winnu un winna gaspaschu zeeti fasehjuschi un pagrabbâ to ahdas farbu ar wissu eekrahtu naudu un arridsan to, ko Niklahws sawu gaspaschu prezedams ar tahs bija lihds dabbujis, israktschi tee gabje ar sawu baggotu nastu, par plattu pasauli prohjam, scho dauds sinaggaku atraddusch, ne ka tee to bija dohmajusch. Gaspascha Babbina nehme tuhlin, lihds tai rohkas bija atkal waktam, to sliktaku strikka gabbalu, un ar to us-fahrahs, bes ka ta sawam ustizzigam wezzam nostummuscham wihrinam kahdu wahrdu buhtu fazzijusi. Nu winsch pats pateesi wairs ne sinaja ko darriht un ko eefahkt. Winsch jaw bija labbi wezs, un zaur sawu baddigu dsihwi pawisfam ta isdillis un noplifhs un bes spehka paliz-zis, ka tas wairs sawu maissi ar saweem rohku darbeem ne warreja nopelniht. Winsch schè ne weenam zilwekam ne bija ne tik dauds, ka melnu ais naggi labbu darrijis, tapehz winsch nu arr us ne weena zilweka mihlestibu un palihdsibu ne warreja zerrecht un gaidht, bet turprettim tas labbi sinnaja, ka tee scho nelaimi fazzija winnam par sikhstuma sohdbu usnahkuschu. Labbpraht winsch arridsan buhtu sawas gaspaschas flawejamai un teizamai preekschuhinci pakkal darrijis, ka tas buhtu usdrihslejees to strikka attaisht, pee kad ta karrajas, jo winsch to gribbeja preech sewis us tahdu paschu wihst walkaht. Winsch baidijahs sawu labbu Babbinu no salda meera trauzeht, ko ta bija gohdigi pelnijusi, un tai pehz pahrzeestahm ruhktahm nahwes mohkahn wairaf fahpes darriht, ja tas pa agri to mesglu atraissitu, un schi atkal atdsihwotohs. Winnu wehl noturreja tahs dohmas treschu reisi sawu labbu semmes-kehminu apmekleht. Winsch gan labbi atgahda-

jahs, ka schis bija winnam pawissam aisleedsis wehl weenreis to darriht; bet winsch dohmaja, zaur to aisbildinatees, ka tas ustizzigi sawu mantu glabbajis, un ka winsch to us newainigu wihs pafaudejis, un zerreja no sawa labbadarritaja, ja ne wairak, tad tatschu no ta tik dauds dabbuht, ka sawas beidsamas deenas bes badba nahwes warretu pawaddiht. Winsch tadeht no saweem wezzeem luppateem, kas tam bija atliffuschi, leelu kulli paschuhwe, un tad ar to us zellu dewahs.

Wahjisch no spehka buhdams, tas sawu zellu weena deena lihds meschapilli ne warreja nostai-gaht, winsch wakkara preeksch kahda smukka namma durwintahin, ko tas ne tahlu no zelka eeraudstija, nakts mahju luhdsahs. Te dsihwoja muddigi lautnai, kas to mibligi usnehme un ka wezzu wihru gohdaja. Tas namma-tehws kahds wezs sihrs snikkeris, pattabban jaw bija swehtu wakkaru nehmis, un nahze no sawas ammatu istabas, un gahje tanni, fur winsch meh-dse labbyprah wakkaros sawu pihpiti sineheht. Ta namma mahte jaw bija pihpi peebahsusi, un leelu mihkstu pulsteretu lehnrehslu sawa ihsta der-riga weeta nolikkusi, fur winnas wihrs meerigs apsehдах; winna smukka mundra jauna meefiga meitina kallu ar uggwi eeneffe, bes ka mahte to buhtu paschubbinajusi, ta darriht un tehnam pihpi weedebsinaja, un tad schis brangu bruhnu allu, kas jaw ar glahsehm bija nolikts, no puddeles glahses sewim un reisneekam eelehje. Nislahwam schè ta preekscha nahze, itt ka tas pee sawa wezza tehwa buhtu, kas tapatt mehdsè swehtu wakkaru turreht. Winsch ar leelahin firdsraisehm, kas tam ka sohbins zaur dwehseli gahje sawas jaunibas deenas atgahdajahs. Tas fluss firdsmeers, kas bija us ta wezza feijas skaidri lassams, ta miblestiba ar ko mahte un meita, bes teifschanas darbojahs wezzam peekussuscham tehnam pehz grubteem neddelas darbeem winna spehku spiridinah un winna firdi eepreezinah, ta spohdriba, kas wissas mallas un pee wissahin leetahin bija redsama, tas saldais meers, kas schè waldbija, un no ka Nislahws jaw fenn laikam wairs-neko ne sinnaja, to wissu schis te redse-

dams lohti firdi nostumme. Uk! winsch dohmaja, ta nu tewim orridsan wezzas deenas buhtu, kad tewi jaw diwreis ta nosahdeta ahdas tarba pilna ar feltu ne buhtu nelaimè eewedduse eefschà! Schi pirmu reisi tewi par leelu schkehrdetaju un ohtru reisi par negantu sibkstuli pataistija! Tarwus jaukus jaunibas gaddus, effi pee diwahin nejaukahin un netiklahin seewischfahin, kas tew dauds raises un firdeshstus irr darrijuschas, pawaddijis. Taggad tu te stahwi ka weentulis, no wissas pafaules atstahs un nizzinahs, tahs nosahdetas naudas deht, us ko tu wissu taru zerribu un gaidischanu biji mettis, ta tewim irr wissus tarwus ihstus preekus atnehmufi, un nu beidsiht ta tewi paschu irr atstahjusi! Uk tu mans wezzais miblais semmes-kehmin, tewim irr taifniba, faut es jelle tewi buhtu klausijis, kad tu fazziji: Maisa laimi ne warr pahnest us mahjahin! Te fehsh wihrs, kam warrbuht sawa muscha naw tik dauds graschi bijuschi, ka mannim selta gabbali, un zil meerigs, zil gohdinahs, zil zeenihst un gohdahs, zil lohti baggats, man schis wihrs israhdahs! Uk kad es atkal mannas jaunibas deenas warretu atdab-buht, tad es taggad labbati sinnatu to zellu at-rast, kas us meeru un labblahschanu aiswedd; bet skahde, ka nu irr pa wehlu! —

(Zurpmat beigums.)

Teefas fluddinaschanas.

No Dabrbeles pagasta teefas tohptee mantineeki ta, Kabrlekmuischas Ahnischu mahjas nomirruscha brikwzilweka Janne Jankewis ussizinati, lihds 23schu Mai f. g. schit peeteiktees, un prett behru un zittu isdohschanu atlihdsinaschanu winna atlikuschu mantu, kas no teefas us 18 rubl. 70 kop. fudr. nespreesta prettim nemt; ja lihds peeminetam terminam newe:us ne buhs peeteizers, tad to mantu wairakfoblitajam pahrdohs un no tahs eenahuschas naudas tahs behru-isdohschanas atlihdsinahs, un ja kas atlikohs, tad to teem parradu dewejeem, kas jaw taggad peeteikuschees, is-malfahs. Wahrbeles pagasta teefa, 1 ta April 1844. 3 (Nr. 152.) ††† Pagasta wezzakais Zable. Pagasta teefas fribweris S. Seegrün.

Wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassichanas pee ta Ugahles Zehju faimneeka Ulbriff Kalnin

buhtu, kōā sawas mahjas inventariuma truhkuma un magasihnes parrabu deht atdewis, un pahr kurra mantu konkurse spreeska, tohp usaizinati, pee saudeſchanas sawas teefas wiſſwehlaſ lihds 27tu Mei f. g. pee Ughles pagasta teefas peeteiltees. Ughles pagasta teefa, tai 3ſchā April 1844.

(L. S.) ††† Mattihs Kunkaln, pagasta wezz.
(Nr. 26.) Freiberg, pagasta teefas ſrihweris.

No Krohna Sehlpihs pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam lahdas taiſnas praſſiſchanas pee tahs mantas ta nomirruſcha Krohna Diſtieresmuſiſchas ſaimneeka Friſz Keepin no Plazzona mahjahm buhtu, usaizinati, diwu mehneſchu ſtarpā, prohti lihds 7tu Juni f. g. pee ſchihſ pagasta teefas ar taiſnuhm parohdiſchanahm peeteiltees, un ſagaiddht ko teefa ſpreedihſ, ar to pamahziſchanu, ka wehlaſ neweenu wairſ ne klaufihſ. To buhſ wiſſeem wehrā liſt. Sehlpillē, tai 7tā April 1844.

(L. S.) Wehter Grinberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 150.) C. Franck, pagasta teefas ſrihweris.

Zaur Krohna Kalnzeema pagasta teefu tapē 25tā April f. g. Kalnzeemā par Rajaku-Putrimu mahjahm uhſtruppe turreka, kur weenu leelu laiwu no 1 i laſteent,

lohpūſ, kō arr baſchadaſ zittas leetas wairakſohliſtojeem par ſkaitamu naudu pahrbohſ. Kalnzeemā, tai 12tā April 1844.

(L. S.) Preeſchdetajs U. Pohge.
(Nr. 73.) Kolleg. Reg. Hildebrand, teef. ſrihw.

Pee Krohna Kalnzeema pagasta teefas tapē 26tā April f. g. tee pee Kalnzeema pagasta peerakſiti iſpirkti tekruhſchi Luſte Raſper Dankert, Jahn Raudin un Mahrtin Strauſſ parrabu deht atkalpoſchana iſſohli. Kalnzeemā, tai 13tā April 1844.

(L. S.) Preeſchdetajs U. Pohge.
(Nr. 77.) Kolleg. Reg. Hildebrand, teef. ſrihw.

No Wezsmohkeſ pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam lahdas taiſnas parrabu praſſiſchanas gee ta Wezsmohkeſ ſaimneeka Leijes Kuplu Anſē Dllant buhtu, par kurra mantu muſiſcha parrabu deht konkuruſi noſpree-duſe, usaizinati, lihds 9tā Juni f. g. kaſ par to weeznigu un iſſlehgſchanaſ terminu noliktſ, pee ſchihſ pagasta teefas peeteiltees, un ſawuſ parrabuſ peedoht, jo wehlaſ ne weenu wairſ ne klaufihſ. Wezsmohkeſ, tai 14tā April 1844.

(L. S.) ††† Mahrtin Erdmann, pag. wezzakais.
(Nr. 18.) Alekſander Kern, teefas ſrihweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirguſ uſ plazzi. Mihgā, tanni 10tā April 1844.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
1 jaunſ dahlberis	1	33	1 pohdſ kannepu	1	—
1 puhſ rubſu	1	40	1 — linnu labbakas ſurtes — —	1	80
1 — kweeſchu	2	20	1 — — ſliktakas ſurtes — —	1	60
1 — meeſchu	1	5	1 — tabafa	—	65
1 — meeſchu = putrainu — —	1	50	1 — dſeſeſ	—	75
1 — auſu	—	65	1 — ſweeſta	2	50
1 — kweeſchu = miltu	2	50	1 muzza ſilku, preeſchu muzza — —	8	25
1 — bihdeletu rubſu = miltu — —	1	75	1 — — wiſſſchnu muzza — —	8	50
1 — rupju rubſu = miltu — —	1	30	1 — ſarkanaſ ſahlſ	7	—
1 — ſirnu	1	40	1 — rupjas leddainas ſahlſ — —	6	—
1 — linnu = ſehlkaſ	2	25	1 — rupjas baltas ſahlſ — —	4	25
1 — kannepu = ſehlkaſ	1	25	1 — ſmallas ſahlſ	4	10
1 — kimmenu	5	—			

W r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas gubernementu augſtas walbiſchanaſ puſſeſ: Walbiſchanaſ = rathſ U. Beitler.
No. 140.